

Rue de Pascale 4 B-1040 Brussels info@caritas-europa.org www.caritas-europa.org	<p>REKOMMENDATIONER FÖR MIGRATIONS- OCH ASYLPOLITIKEN INOM EU:S</p> <p>”STOCKHOLMSPROGRAM” (2010–2015) Våra organisationer företräder kyrkor i hela Europa – anglikanska, ortodoxa, protestantiska och romersk-katolska – och även kristna organisationer som arbetar särskilt med migranter, flyktingar och asylsökande. Som kristna organisationer har vi ett starkt engagemang för människans okränkbara värde som skapad till Guds avbild, och även för begrepp som det gemensamma bästa, global solidaritet och arbetet för ett samhälle som välkomnar främlingar. Vi delar också övertygelsen om att Europeiska unionens grundläggande värden som ett område för frihet och rättvisa måste avspeglas i den dagliga politiken. Det är mot denna bakgrund som vi lägger fram följande förslag till Stockholmsprogrammet, som kommer att avgöra inriktningen för EU:s politik på området för frihet, säkerhet och rättvisa under de närmsta fem åren.</p> <p>RESPEKT FÖR MIGRANTERS OCH FLYKTINGARS MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER</p> <p>1. Den vägledande principen måste vara att varje människas oavytterliga värde erkänns inom varje politikområde. Alla människors mänskliga rättigheter måste alltså respekteras, oavsett nationalitet eller medborgarskap och invandringsstatus, så att de fullt ut kan tillägna sig dessa rättigheter.</p> <p>2. EU:s politik måste bygga på erkännandet av migrationens</p>
Rue Joseph II 174 B-1000 Brussels info@ccme.be www.ccme.be	
Commission of the Bishops’ Conferences of the European Community - Secretariat - 19, Square de Meeûs B-1050 Brussels comece@comece.org www.comece.org	
International Catholic Migration Commission Rue de la Charité 43 B-1210 Brussels secretariat.be@icmc.net www.icmc.net	
Jesuit Refugee Service Europe Rue du Progrès, 333/2 B-1030 Brussels europe@jrs.net www.jrseurope.org	

Quaker Council for European
Affairs
Square Ambiorix 50
B-1000 Brussels
info@qcea.org
www.quaker.org/qcea

ekonomiska, sociala och kulturella fördelar både för samhällena i mottagarländerna och för ursprungsländerna. I sin politik och i sina program bör EU utforma metoder och verktyg för att hantera de utmaningar som migration alltid ger upphov till och för att motverka den negativa uppfattningen av migrationen som enbart ett hot.

3. Respekten för de mänskliga rättigheterna måste vara universell. Gränsförvaltningsinsatser får inte leda till att hundratals män, kvinnor och barn mister livet. De måste på ett effektivt sätt garantera att de mänskliga rättigheterna, däribland återsändningsförbudet (non-refoulement-principen), respekteras under alla omständigheter. I detta avseende kan det vara av stor vikt att gränsvakter utbildas i de rättigheter och skyldigheter som det internationella skyddet innebär. Framför allt måste det skapas större insyn och ökad ansvarsskyldighet i gränsförvaltningsstrukturerna. I stället för att enbart utöka kapaciteten och finansieringen måste det införas ett förfarande som på ett tillfredsställande sätt kan garantera att de som begår övergrepp ställs till ansvar. Mandaten för och verksamheterna inom EU:s organ, som Frontex, bör därför förtydligas i fråga om EU:s och dess medlemsstaters internationella skyldigheter gentemot människor som behöver internationellt skydd. Dessutom uppmanar vi Europaparlamentet att skärpa och förbättra sin kontroll över verksamheten inom Frontex och den planerade europeiska byrån för samarbete i asylfrågor. För att dessa organ ska bli framgångsrika är det avgörande med ett aktivt deltagande från UNHCR:s och icke-statliga organisationers sida (däribland organisationer med kyrklig anknytning).

4. Inom EU måste alla migranternas mänskliga rättigheter respekteras oavsett invandringsstatus. Därför måste EU införa bestämmelser som garanterar att alla migranter faktiskt kan utöva sina grundläggande mänskliga rättigheter, som rätt till socialt stöd, bostad, utbildning och tillgång till hälso- och sjukvård, samt religiös vägledning.

5. Användningen av administrativt frihetsberövande fråntar enskilda personer deras rätt till frihet. I enlighet med internationella och europeiska rättsliga normer får frihetsberövande därför endast användas som sista utväg. I verkligheten är det mycket vanligt att migranter, däribland asylsökande under prövningsförfarandet, frihetsberövas i EU:s medlemsstater. Detta är en uppenbar kränkning av de mänskliga rättigheterna och medlemsstaterna måste ändra sin politik för frihetsberövande. Samtidigt måste EU utveckla en gemensam uppsättning hållbara alternativ till frihetsberövande. De som sitter i förvar och som inte har tillräckliga resurser måste ges rätt till kostnadsfri rättshjälp. Personal vid förvarsanläggningarna måste utbildas i frågor som berör asylsökande och de måste se till att de som sitter i förvar kan utöva sina mänskliga rättigheter fullt ut.

LAGLIG MIGRATION

6. En verkligt aktiv och gemensam invandringspolitik kan inom andra politikområden (t.ex. familjepolitik) ge ett viktigt bidrag till den demografiska utmaningen och även erbjuda hållbara alternativ till olaglig invandring. En sådan politik skulle utveckla tydliga och öppna gemensamma kanaler för att komma in i EU som arbetskraftsinvandrare. Detta skulle gälla personer med olika former av kvalifikationer. För att förhindra exploatering måste alla arbetskraftsinvandrare garanteras en gemensam uppsättning av rättigheter. De ”utsändande ländernas” intressen bör tillvaratas genom att riktlinjer för etisk rekrytering utvecklas, särskilt inom yrken där det råder brist på kvalificerad personal (t.ex. läkare). Avtal med ursprungsländerna bör också ge arbetstagarna rätt till fri rörlighet mellan EU och hemlandet. Det bör också utformas program och instrument för migranter med lägre kvalifikationer.

7. De europeiska bestämmelserna om familjeåterförening måste ändras så att de på ett effektivt sätt kan garantera rätten till familjeliv och inte används som ett verktyg för att förvalta migrationen. Rent generellt bör familjens enhet betraktas som en av de vägledande principerna för migrations- och asylpolitiken.

SKYDD FÖR BEHÖVANDE

8. Det måste göras en grundlig översyn av systemet för att fördela asylsökande inom ramen för Dublin II-förordningen. I nuläget skapar detta system fler problem än lösningar. De berörda människornas behov och intressen måste ges större utrymme. I varje fall måste man utöka förteckningen över i vilka fall det är den medlemsstat i vilken en ansökan om asyl har lämnats in som är skyldig att genomföra asylofförfarandet. I detta sammanhang bör de åtgärder som nyligen vidtagits av vissa medlemsstater i Medelhavsområdet tas upp och det bör utformas en enhetlig politik för ansvarsfördelning, så att andra medlemsstater tar på sig ansvaret för att hantera ett visst antal asylansökningar. Dessutom måste EU utveckla ett förfarande för att omedelbart upphöra att tillämpa Dublin II-förordningen om en medlemsstat inte kan uppfylla sina skyldigheter enligt internationell och europeisk lag, så att man kan garantera rättvisa förfaranden, anständiga mottagningsförhållanden och effektivt skydd. Medlemsstaterna måste icke desto mindre uppfylla sina skyldigheter i enlighet med EU:s asyllagstiftning.

9. EU måste koncentrera sina insatser på att se till att alla som hävdar att de behöver skydd kan få sin sak prövad i Europa, även om de stoppas vid gränserna. Dessutom måste alla medlemsstaters asylofförfaranden uppfylla normerna för en rättvis och effektiv process. Detta omfattar kostnadsfri rättshjälp och tolkning, samt möjlighet att överklaga med suspensiv verkan. Påskyndade förfaranden utan tillgång till information och

rättshjälp, samt begreppet säkert tredjeland undergräver rättsstatsprincipen. Alla asylsökandes uttryckliga rätt att stanna kvar i asyllandet i väntan på ett slutligt avgörande (effektivt rättsmedel) bör fastställas i EU-lagstiftningen.

10. De gemensamma miniminormer för mottagningsförhållandena som ska tillämpas för alla asylsökande bör förbättras ytterligare. Det relevanta direktivet är för närvarande varken tillräckligt starkt eller fullständigt genomfört i samtliga medlemsstater. En omarbetning av direktivet måste leda till att medlemsstaterna inrättar förfaranden för att identifiera sårbara personer (däribland barn, gravida kvinnor, äldre, offer för tortyr eller andra former av våld, offer för kvinnlig könsstympning, offer för människohandel samt personer med fysiska eller mentala funktionshinder) så snart en begäran om internationellt skydd har lämnats in och tillgodose deras specifika behov på ett tillfredsställande sätt. Gemensamma miniminormer bör omfatta socialt stöd i alla skeden av prövningsprocessen, i natura eller i kontanta medel, i en omfattning som gör det möjligt för den asylsökande att leva ett drägligt liv. För att undvika att asylsökande blir beroende av offentliga bidrag bör de tillåtas att komma in på arbetsmarknaden så snart som möjligt.

11. Erfarenheterna av återflyttningsprogram (t.ex. nu senast för flyktingar från Irak) visar att EU tillsammans med FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) måste utveckla en mer sammanhållen och hållbar återflyttningspolitik som kan ersätta de förhållandevis improviserade åtgärder som vidtas för närvarande. Detta skulle kunna omfatta gemensamma EU-återflyttningsprogram med ambitiösa kvoter som man åtar sig att fylla på FN-nivå. Det är också viktigt att återflyttningen fortsätter att användas som ett komplement och inte för att gynna en politik som enbart är inriktad på ett strängt urval av de personer som är i behov av internationellt skydd och som ska släppas in. Närhelst det är möjligt bör återflyttningen kompletteras med åtgärder för att hantera risker för etniska eller religiösa minoriteter i de olika regionerna.

12. Förhandlingarna om återtagandeaftal och andra avtal med tredjeländer om behandling (framför allt återvändande) av tredjelandsmedborgare måste vara öppna och granskas noggrant av Europaparlamentet och av allmänheten. Avtal är endast godtagbara om de garanterar att alla berörda personers mänskliga rättigheter respekteras fullt ut.

13. EU:s asyl- och migrationspolitik måste omfatta en yttre dimension i enlighet med Tammerforsprogrammet 1999: "Europeiska unionen behöver en övergripande strategi för migrationsfrågor som också innefattar politiska aspekter, mänskliga rättigheter och utvecklingsfrågor i ursprungs- och transitländerna samt ursprungs- och transitregionerna."

14. De mänskliga rättigheterna måste alltid respekteras vid påtvingade återsändanden. Sådana återsändanden måste dessutom granskas av oberoende organ i enlighet med direktivet om återvändande.

15. Kampen mot människohandel bör utgöra ett särskilt politikområde i sig. Offer för människohandel bör erbjudas säkra, hållbara och långsiktiga lösningar så att de kan vara självförsörjande oberoende av sitt samarbete med de rättsliga myndigheterna. För att få mer omfattande kunskaper om detta fenomen bör det satsas mer resurser på forskning och datainsamling. Samarbetet mellan berörda myndigheter och civila samhällsorganisationer bör också förbättras.

16. Människohandel och andra sätt att exploatera migranter, t.ex. genom smuggling, skuldsättning och tvångsarbete, måste hanteras både internt inom EU och genom externa program. Under alla dessa omständigheter är migranterna offer för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna och är i behov av skydd och stöd för att kunna bygga upp sina liv och sin försörjning på nytt.

INTEGRATION

17. Integrationspolitikens betydelse har blivit alltmer uppenbar på senare år. Samtidigt som man i detta sammanhang med rätta har insett att integrationen är en dubbelriktad process är politiken i många fall enbart inriktad på nyanlända. Ett EU-utbyte av bästa metoder för integration under de närmaste åren måste ge EU-medborgarna större kännedom om ett alltmer mångskiftande etniskt, religiöst och kulturellt samhälle. Vi skulle varmt välkomna en bättre samordning med EU:s strategi för social integration och socialt skydd. Nya metoder för att effektivt bekämpa rasism och främlingsfientlighet bör undersökas.

EKONOMISKA RESURSER

18. Fördelningen av resurser har en avgörande betydelse för att främja EU:s asyl- och migrationspolitik. En förstärkning av vissa finansiella instrument på detta område är ett nödvändigt och viktigt steg samt ett uttryck för solidaritet i praktiken. Det är tveksamt huruvida den nuvarande fördelningen av medel mellan åtgärder som i huvudsak syftar till att förhindra migration (fonden för de yttre gränserna, återvändandefonden) och åtgärder för att hantera samhällseffekterna av migration (flyktingfonden, integrationsfonden) stöder en balanserad politik. Det är beklagligt att stödets utformning ger intryck av att migration kan "förvaltas" genom att det införs en teknisk infrastruktur, i stället för att den hanteras som ett socialt och politiskt fenomen. Därför måste det

göras en översyn av anslagen under budgetrubriken ”solidaritet och hantering av migrationsströmmar”.

Juli 2009